

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Particulari 8000 Lei Instituții 16.000 Lei Abonamente de sprijin . . . 30.000 Lei</p>	<p align="center">APARE DUMINECA</p> <p align="center">MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Inserțiuni:</p> <p>Pentru fiecare centimetru patrat câte 100 Lei</p> <p>Episcopia ort. rom. Caransebeș cont. C. E. C. Nr. 89.676</p>
--	--	--

BUNAVESTIRE

Împlinindu-se cele „șaptezeci de săptămâni“ prezise de arhanghelul Gavriil profetului Daniil, același arhanghel e trimis de Dumnezeu pe pământ să aducă știrea îmbucurătoare că Fecioara Maria din Nazaretul Galileii este aleasă de Dumnezeu să nască pe Răscumpărătorul neamului omenesc, pe Mesia. Vestea bună adusă Fecioarei Maria este și bucuria lumii întregi, pentru că cel ce s'a vestit Mariei că se va întrupa dintr'ansa este Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii.

Atunci s'a împlinit taina cea mai mare, singura noutate de sub soare cum o numește sf. Ioan Damaschin: Fiul lui Dumnezeu, fără să înceteze a fi Dumnezeu, din dragoste nemărginită față de neamul omenesc căzut în păcat, se umili într'atâta că își lăsă strălucirea cerească și se pogorî la plinirea vremii, pe pământ în prea curatul trup al Fecioarei Maria spre a lua prin puterea Duhului Sfânt trup omenesc. Cuvântul trup s'a făcut. Aceasta-i taina sârbătorii de azi pe care o numim Bunavestire.

Acceptând Fecioara Maria cu supunere și umilință vestea bună adusă ei de arhanghelul Gavriil ea devine cooperatoare la lucrarea măreață a Creatorului în ce privește opera mântuirii. De aceea imnologii preamăresc sârbătoarea Bunavestiri „de începătura mântuirii noastre și de arătarea tainei cei din veci; Fiul lui Dumnezeu fiul Fecioarei se face și Gavriil darul îl binevestește“. (Troparul praznicului).

Intruparea Fiului lui Dumnezeu este centrul întregii opere de mântuire. Prin ea omenirea căzută în păcat s'a restaurat și s'a înălțat la demnitatea și fericirea ce o avusese înainte de păcătuire. Din fii ai mâniei am devenit fii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai împărăției cerurilor, căci singurul scop al întrupării Fiului lui Dumnezeu a fost mântuirea omenirii din păcat, după cum ne dovedește sf. Scriptură și

sf. Tradiție. Așa la sf. Ev. Luca 19, 10 „că a venit Fiul Domnului să caute și să mântuiască pe cel pierdut“ (adecă întreg neamul omenesc). Dintre sfinții părinți amintesc pe sf. Ioan Gură de Aur: „Fiul lui Dumnezeu, care șede de-a dreapta Tatălui, a voit să fie în toate fratele nostru. De aceea părăsind îngerii și puterile cerești, veni către noi... luă trupul nostru numai pentru milă spre a ne mântui. Aceasta este unica cauză a acestei economii“.

Sunt aproape două mii de ani de când Mântuitorul lumii îmbrăcând fire omenească, între toate asemenea nouă afară de păcat, și-a desfășurat activitatea sa binefăcătoare pentru mântuirea neamului omenesc prin cele trei oficii publice: învățătoresc, arhieresc și împărătesc.

Dar cum planul lui Dumnezeu cu privire la activitatea mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos a fost ca ea să nu aibe caracter trecător, ci de învățătura lui dumnezeiască și de roadele morții sale de pe cruce să se împărtășească toate popoarele din toate timpurile până la sfârșitul veacurilor, Domnul nostru Iisus Hristos a întemeiat pe pământ o împărăție spirituală, sf. Biserică care împărtășește tuturor oamenilor mântuirea săvârșită de El. Sfânta Biserică suplinește în locul lui Iisus Hristos aici pe pământ, prin ea își continuă Domnul nostru Iisus Hristos activitatea Sa mântuitoare unde a depositat toate darurile mântuirii: învățatură, har și legi.

Se cuvine ca să ne închinăm plini de umilință și smerenie Domnului nostru Iisus Hristos — și întregii sfințe Treimi — pentru bunătatea Sa nemărginită pentru că a binevoit a se întrupa pentru mântuirea noastră.

Nu mai puțin se cuvine să ne arătăm supravenerația noastră Preacuratei Fecioare Maria care s'a învrednicit a fi mijlocitoarea tainei întrupării. Fecioara Maria adecă în urma rolului excepțional pe care l-a îndeplinit în iconomia mântuirii, primind să zămislească și să nască

pe Fiul lui Dumnezeu și-a câștigat un loc de cinste mai presus de toți oamenii de pe pământ și de toți îngerii și sfinții din ceriu, în cinstirea Bisericii.

Dacă pe sfinți Biserica îi venerază pe Feocioara Maria o supravenerează după cum s'a hotărât a al 7-lea sinod ecumenic din Nicea (787). În această sfințită stare a ei, ea necontenit se roagă ca întâia stătătoare și cea mai de preț mijlocitoare „la unicul Mijlocitor“ pentru noi, ca maica noastră iubitoare, păstrând în acest fel raporturi intime și cu noi oamenii.

Având noi în ceriu o mijlocitoare așa mare în Maica Domnului să grăbim la Dânsa întru durerile și năcazurile noastre sufletești, cu credință și nădejde rugându-ne Ei. „Sub milostivirea Ta cădem Stăpână, Născătoare de Dumnezeu Feocioară. Întru rugăciunile noastre nu ne lăsa pe noi în năcazuri, ci ne mântuește din nevoi una curată și binecuvântată.

Prot. Dr. Zeno Munteanu
profesor.

Serbările zilelor de 23, 24 Febr. 1946,

din prilejul împlinirii a 60 ani de către

P. S. S. Episcopul Veniamin

(Continuare din Nr. 11-12)

Recepția

Următoarele delegații aduc omagiul lor :

1. *Prot. Dr. Tr. Coșeriu* în numele Episcopiei Timișoii, a P. S. Sale Păr. Episcop Vasile și al filor Eparhiei Caransebeșului, azi împreună ostenitori ai P. S. Ep. Vasile în Eparhia soră din Banat.

2. *Rever. canonic Dr. N. Brânzeiu*, prezintă omagiul Eparhiei gr. cat. a Logojului și al Exc. Sale Episcop Dr. Ioan Bălan.

3. *Prot. Dr. B. Schütz*, reprezintă pe Exc. Sa Ep. A. Pacha și Biserica rom. cat. din loc.

4. *Pr. A. Birkner*, aduce omagiu în numele Exc. Sale Ep. Dr. Fr. Müller, episcopul Bisericii luterane din România și al Bisericii luterane din loc.

5. *Dr. Comornic Abraham* aduce cuvântul cultului mozaic.

6. *Dl. ing. N. Dimitrievici, pref. jud. Severin* omagiază în numele său, al Guvernului Dr. P. Groza și al partidului comunist.

7. *Dl. Col. Haralambie Sturza, comand. Cer. teritorial Logoj* vorbește în numele armatei române.

8. *Dl. jud. C. Sgaverdia* reprezintă justiția din loc.

9. *Păr. Prot. Dr. Z. Munteanu*, rectorul Acad. teol. prezintă omagiul Corpului profesoral și al studenților.

10. *Păr. Prof. A. Stupariu*, directorul lic. „Tr. Doda“ aduce bunele urări ale Corpului didactic secundar și primar din loc.

11. *Dl. Lt. col. R. Boldea* se face interpretul omagiului din partea „Astrei“ și a „FOR-ului“.

12. *Dl. Dr. I. Rotariu* vorbește în numele A. R. L. U. S.-ului.

13. *Dl. D. Sgaverdia*, cons. eparhial, ia cuvântul în numele societății „Reuniunea de Cântări și Muzică“.

14. *Dl. Prof. D. Cusma* vestește omagiul Căminului cultural.

15. *D-na Prof. E. Neamțu*, reprezintă soc. „Crucea Roșie“.

16. *D-na M. Fumanca* face prezentă „Soc. Femeilor ort. rom.“.

17. *D-na O. Sgaverdia* aduce omagiul „Soc. Femeilor pentru înfrumusețarea cimitirului“.

18. *Dl. I. Hunțila* vorbește în numele meseriașilor ort. rom.

19. *Dl. C. Călfun* prezintă urările colegilor P. S. Sale dela lic. „A. Șaguna“ din Brașov.

20. *Dl. Tr. Munteanu* reprezintă soc. religioasă „Oastea Domnului“.

21. *D-na E. Sintai* vorbește pentru femeile de meseriași.

Dl. Kelner vorbește în numele industriei „Balta Sărată“.

Tuturor delegațiilor, Prea Sf. Sa le răspunde deodată, spunând între altele următoarele:

„Aș voi să fiu judecat nu după căruntețe și bătrânețe, ci după ce am putut modest realiza în scurtul timp de aproape cinci ani.

Fiecare avem un ideal și o datorie de îndeplinit. Mi-am făcut numai datoria și meritul nu-mi aparține mie personal, oricât de mic ar fi el, ci instituției pe care o reprezint.

De aceea Vă rog să-mi permiteți a trece omagiul pe care mi-l-ați prezentat pe seama Bisericii ortodoxe din acest colț de țară.

Și declar că, fără ajutorul Clerului și poporului credincios nu aș fi putut face nimic din ceea am făcut. De aceea sunt recunoscător întregului meu Consiliu eparhial, protopopilor, preoților și tuturor binevoitorilor creștini.

Noi ca Biserica și ca Neam am trăit și trăim prin sufletul și credința noastră în Dumnezeu.

Căci fără credință și unitate națională, am fi pierit. Suntem popor mic, dar tare în credință.

Am dorit și dorim armonie cu toți vecinii și în special cu Uniunea Sovietică, căreia îi suntem recunoscători pentru viteaza sa armată, care a ajutat soldatul român să desrobească Ardealul.

Toate popoarele, după îndemnul blândei și dreptății dat de Domnul nostru Iisus Hristos au loc în lume și dreptul la viață și la libertate.

Noi am voit și voim bunăînțelegere cu toate minoritățile.

Ne-am dovedit popor tolerant, dorind pace și împreună lucrare cu toate confesiunile. Căci câmpul de semănat al crucii este mult și avem loc fiecare. Toți luptăm pentru întronarea numelui lui Dumnezeu în lume și pentru facerea omului mai bun și mai drept.

Noi, Biserica ortodoxă suntem în slujba poporului în lume și în România de 2000 ani.

De atunci facem politica idealului creștin de a coborî dragostea lui Dumnezeu în lume, de a ridica pe om la Dumnezeu și de a înfrăți popoarele și indivizii între ei.

Spre această politică numai ne vom strădui și de acum înainte.

Numărul mare al participanților la această serbare arată că Biserica are încă fii credincioși cu adevărat și că sămânța evangheliei semănată de Ea a căzut în pământ bun, a încolțit și a dat roadă.

Dragostea față de Biserică, acest popor român o arată și față de Neamul și de Regele său tânăr, dar înțelept, în jurul cărui să stăm strâns uniți, pentru ca să ajungem la o pace dreaptă, care să ne dea o țară liberă, democrată și singură stăpână pe destinele sale.

P. Sf. Sa răspunde apoi în câteva cuvinte fiecărui în parte și roagă să primească vii mulțumiri pentru urările făcute. Roagă pe Dl. prefect să asigure On. Guvern și pe Dl. primministru Dr. P. Groza că vom da tot concursul pentru realizarea binelui pe care îl dorește pe seama poporului.

Impărtășind tuturor arhieresti binecuvântări, recepția se termină.

Au fost prezente la această recepție toate autoritățile și personalitățile locale cu delegații din partea tuturor păturilor sociale, precum și alți streini ca: Col. Sturza, comand. Cercului teritorial, dl. Col. Pleșoianu, comand. Reg. 5 Roșiori din Logoj, dl. Lt. Col. Rang, ajutor comand. al Reg. 5 Roșiori, dl. Gheju, ajutor de primar în Logoj, dl. P. Drăghici, secretar general al Primăriei Recița, Lt. col. Serghe Serghevici Baker din armata sovietică, etc.

A urmat apoi o gustare comună pentru toți preoții într-o sală a Academiei teologice.

După masă

La orele 4 p. m. în sala de festivități a lic. „Tr. Doda” s'a desfășurat serbarea soc. religioase „Sf. Gheorghe” a elevilor acestui liceu.

P. Sf. Sa a fost întâmpinat de corul școlilor secundare din loc, dirijat de Dl. Prof. D. Cusma, după care a urmat bineventarea Păr. dir. A. Stupariu.

Urmează apoi ședința festivă a „F. O. R.-ului”, secția eparhială Caransebeș, compusă din coruri executate de Corul catedral, sub conducerea dlui E. Rădescu, după care dl. Dr. C. Corneanu rostește următoarea conferință:

Prea Sfinția Voastră, Onorați membrii ai F. O. R.-ului,

Biserica ortodoxă a Ardealului și Banatului este biserica neamului românesc. Organizația ei emană din viața religioasă și națională a poporului, elementul de bază al clădirii sale constituționale.

Învățătorul, arhierul și păstorul acestui popor ortodox român este episcopul, „icoana vie pe pământ a lui Hristos,¹ ales prin „învoirea bisericii întregi”² după „buna mărturie a tuturor”³.

Cartea legilor mitropoliei Bălgradului, Zaonicul dela 1680, orânduiește: „Vlădica nostru român aici, în Ardeal, se alege prin voia a tot săborul, unindu-se toți la un cuvânt.” Iar Pravila dela 1640 a lui Matei Vodă Basarab (1580-1654), ediția pentru Transilvania, enumără virtuțile pauline ale „arhierului lui Dumnezeu”⁴, „chipul părintelui”⁵, „luminătorul lumii”⁶, care „nu și-a câștigat oficiul prin sine însuși, nici prin oameni, nici prin deșertăciune, ci în dragostea lui Dumnezeu Tatăl și a Domnului Iisus Hristos”⁷.

Pe aceste puncte unghiulare, fixate în sf. scriptură, în tradiție și în canoane și acordate la necesitățile evolutive ale poporului român, s'a zidit legislația ecleziastică a provinciei noastre mitropolitane. În centrul ei, Congresul național bisericesc constituant dela 1868 a situat Statutul organic. Operă legislativă monumentală, ce în trăirea ei semicentenară a armonizat, în opresiune, tradiționalismul canonic în actualismul românesc și a consolidat unitatea spirituală și națională dintre cler și popor, dintre biserică și neam.

Luminați de Duhul sfânt și întăriți de genul neamului, episcopii statutului organic, în cap cu înaintemergătorul Andrei Șaguna, și-au păstorit turma „cu revărsări prisositoare de mulțumire”⁸ între cler și popor spre „mărirea lui Dumnezeu”⁹. Rămânând Hristos în toate zilele cu ei¹⁰ și prin ei și cu noi, poporul, am întemeiat în Ardeal și Banat împărăția nebiruită a Duhului „în care Domnul a domnit”¹¹ și va domni în eternitate.

Intrând cu toții în cetatea sfântă a acestei împărății a lui Dumnezeu, cu osârdie pe El îl rugăm, ca „să ne arate calea pe care să umblăm și să ne descopere cuvântul pe care să-l grăim”¹² la acest mare praznic al Sionului caransebeșan.

„Imbrăcând platoșa credinței și a dragostei și coiful nădejdei de mântuire”¹³ îndrăznim ca să „mărturisim și să laudăm pe Hristos și pe slujitorul tainelor sale sfinte”¹⁴ din această de Dumnezeu păzită eparhie. Căci cărțile Constituțiilor sfinților apostoli din veacul al IV-lea, veacul plămădirii episcopiei noastre la Mehadia, ne îndeamnă ca „plini de Duhul sfânt și de înțelepciune”¹⁵ pe episcopul nostru, ca pe

1. Constituțiunile sf. apostoli.

2. Clemens Romanul.

3. I. Tim. c. 3 v. 7.

4. Const. apost. c. II 20.

5. Scris. c. Traleni III a sf. Ignatie al Antiohiei.

6. Din rânduiala hirotoniei.

7. Idem: Sf. Ignatie.

8. II. Cor. c. 9 v. 12.

9. Idem c. 8 v. 19.

10. Mat. c. 28 v. 20.

11. Ps. 72 v. 8.

12. Isaia c. 2 v. 2.

13. I. Tes. c. 5 v. 8.

14. I. Cor. c. 4 v. 1.

15. Fapt. Apost. c. 6 v. 3.

„locșitorul lui Hristos“¹⁶ pe pământ, să-l cinștim și evanghelia lui poporului să o binevestim.

*

Până la uzurparea din 21 Octomvrie 1785, săvârșită de Vichente Popovici (1769-1785), 15 vlădici cunoscuți au șezut în scaunul episcopesc al catedralei Caransebeșului. Alți 6 le-au urmat la Vârșeș. Sub păștorirea lor, 1786-1865, pregătitorii Paul Iorgovici (1764-1808), prot. Nicolae Stoica de Hașeg (1750-1832), Constantin Diaconovici-Loga (1770-1850), prot. Ioan Tomici (1772-1839), Damaschin Bojinca (1802-1869), Eutimie Murgu (1805-1870), arhim. Patriciu Popescu (1809-1862), Andrei (1812-1880) și Antoniu Mocioni (1816-1890), Vicențiu Babeș (1821-1907) ș. a., au reinviat „viața sufletului“¹⁷ bănățean. Intremată ea „strigă“, prin glasul adunării naționale dela 27 Iulie 1848 din Lugoj, „neatârănarea bisericii și eparhiei române a Caransebeșului, de biserica și eparhia sârbească a Vârșeșului“. Pronunțament popular care, după efemera dar românească păștorire de șase săptămâni¹⁸ a vicarului Ignatie Vuia (1809-1852), fu împlinit abia la 24 Decemvrie 1864.

Incepătorul noii istorii a bisericii bănățene a fost Ioan Popasu (1808-1809).

Lespedea slavonă, așezată la 1759 de vlădica Ioan Georgievici (1749-1773) în prestolul „mânăstirii de piatră“¹⁹ o întoarce, la 20 August 1865, episcopul restaurator de dreptate și eparhie românească, Ioan Popasu. Literă de aur vestesc de acum veacurilor, în graiul fondatorilor, biruința din acea zi a „oltarului neamului“²⁰ bănățean.

Ioan Popasu și-a întărit episcopia la 1865 cu școală clericală, la 1876 cu preparandie, la 1869 cu Reuniune a învățătorilor români dela școlăle confesionale, la 1870 cu reședință episcopescă, la 1871 cu despărțirea ierarhică a comunelor bisericesti mixte, la 1885 cu tipografia, la 1886 cu librăria și cu Foia diecezană, la 1884 cu împărțirea fondurilor foste comune, cu fonduri proprii și cu fundațiuni testate de bisericani eparhiei. Și și-a împodobit-o cu mânăstiri de cărturari nemuritori, de preoți apostoli și de învățători martiri, care i-au aureolat, în istorie, arhieria-i organizatorie de un pătrar de veac. Pentru luptele-naționale duse în senatul imperial, în dieta Transilvaniei și în toate sectoarele vieții publice din Ardeal, guvernul i-a refuzat confirmarea de mitropolit,²¹ ales de Congresul electoral din 27 Octomvrie 1874 cu 64 din 105 voturi exprimate.

Românul, care a prezidat conferința națională dela 12 Mai 1881 ce a stabilit programul partidului național român din Transilvania, istoric ales la 20 Aprilie 1899 și în scaunul la 26 Martie 1900 membru al Academiei române de regele Carol I., — Nicolae Popea (1826-1908) —, îi întregeste și îi consolidează ctitoria, ce „a vădit o propășire, un sbor spre mai bine, datorat autonomiei bisericii.“ La baza ei ambii vlădici au așternut cu pricepere și cu sinceritate principiul: „nimic fără po-

por, toate cu învoirea și bunaînțelegere a poporului“²² eparhial.

Imobilele și domeniile diecezane, — Marghita mare în extensiune de 836 jug., cumpărat în 1890 cu 84.000 fl., Dezești de 608.5 jug. dobândit în 1891 cu 19.000 fl. și Visag de 2.000 jug., achiziționat în 1894 cu 120.000 fl., — internatul teologic (1899), cel pedagogic (1901), școala de aplicație, fondul de pensiuine și fundațiunea sa de 250.000 coroane aur, sunt rodul curatei, dar sbuciumatei sale arhipăștoriri de 19 ani (1889-1908).

Episcopul Dr. E. Miron Cristea (1868-1939) a fost salvatorul școlălelor confesionale bănățene de sub rigorile apăsătoare ale art. de lege XXVII din 1907. El a oprit și desființarea institutului pedagogic și a înființat la 1910 „fondul eparhial special“ pentru construirea „seminarului episcopesc“. A creiat eparhiei noi izvoare de venit și, împreună cu Dr. Petru Borlovan (1855-1915) din Bocșa, a pus temelie, prin o fundațiune de 100.000 coroane, mitropoliei Banatului, dezideratul încă neîmplinit al provinciei noastre.

Decada arhipăștoriri sale (1910-1919), din care jumătate a fost absorbită de rășboiul mondial, a rodit sute de școli, locuințe învățătoarești, case parohiale și biserici, sfințite în cursul misiunadelor sale de propovăduire și de documentare. Aceste vizitațiuni canonice au înoit în duh creștinesc dar și românesc înălțimile Făgetului, pustele Torontalului, obârșia Bistrei și clisura Dunării, Naționalismul său întrepid, chinuit cu audiențe la împăratul, cu amenințări și prigoane, a fost rășplătit de eparhia reșunoscătoare cu ridicarea mânăstirii dela Balta caldă, care îi poartă numele și care a fost înzestrată în 1938 cu 550 ha pădure și 16 ha teren arabil.

Dumnezeu i-a hărăzit să prezideze și unificarea bisericii României mari, care l-a înălțat la 31 Decemvrie 1919 mitropolit primat, la 1 Noemvrie 1925 patriarh, la 20 Iulie 1927 regent și la 10 Februarie 1937 primministru.

Dr. Iosif Traianu Badescu (1858-1933), bun Român și mare bănățean, a realizat Academia (1924) și internatul (1923) teologic, școala de cântăreți (1931), muzeul și biblioteca eparhială (1931), fabrica de lumânări (1926), schitul dela Piatra scrisă (1929), clădirea (1932) casei diecezane Nr. 484 și a capelei episcopesti cu Lei 1.198.395 și bazareie (1933) casei cu Nr. 169 cu Lei 400.000. Bun chivernisitor fiind, el asporit averea episcopiei cu Lei 20.000.000, cu imobile în preț de Lei 2.750.000 și cu fundațiunea sa de Lei 700.000.²³

Întegrându-și dieceza și instituțiunile ei în alvia legiuirilor bisericesti unificate dela 1925, a murit luptând pentru ivtegritatea națională a eparhiei, pe care a păștorit-o 13 ani (1920-1933) și care l-a ales și la 29 Iunie 1909 vlădica al ei.

Colaboratorul acestor patru ierarhi titulari al Caransebeșului, arhierul Filaret Musta (1839-1930), a prezidat, cu îndrăzneală românească, sedisvacanțele dela 1889, 1908-10 și 1919-20. Sinodul diecezan din 4 Octomvrie 1908 l-a ales urmaș al lui Nicolae Popea. Dar guvernul nu l-a întărit.²⁴

A lăsat eparhiei o fundațiune de Lei 1.1.000.000 și valoroasa sa bibliotecă. Și a condus, cu demnitate,

16. L. II. c. 26.

17. N. Iorga. Vezi Foia diecezană Nr. 24 din 1923.

18. 30 Iunie — 13 August 1849.

19. Catedrala sf. Gheorghe.

20. N. Iorga. Idem.

21. Vezi adresa ministerului reg. ung. de culte Nr. 1688 din 22 Noemvrie 1874.

22. Din cuvântarea de deschidere a Sinodului eparhial din 17 Aprilie 1871.

23. Foia Diecezană Nr. 13 din 1941.

24. Adresa Nr. 38.443 din 2 Aprilie 1909 a ministerului cultelor reg. ung.

și grupul bănațenilor în cel dintâi parlament al României întregite.

Episcopul Dr. Vasile Lăzărescu (1894-) și-a început păstorirea „cu gândul de a-și pune toate puterile și toată râvna în operă de reconfortare și ridicare a gândirii și vieții creștinești din eparhia Caransebeșului”.²⁵ Și-a împlinit acest program înființând în 1936 „fondul de ajutorare reciprocă a salariaților parhialii”, cumpărând în 1935 cu Lei 725.000 două case cu 24 camere în Băile Buziaș, în 1940 cu Lei 580.000 casa protopopului Andrei Ghidiu și cu Lei 510.000 palatul Koronghi din Caransebeș, reparând și completând în 1935 vila Doboșan din Băile Herculane, aplicând legile pentru asanarea și lichidarea datoririilor agricole din 1932, 1933 și 1934 și întregind în 1937 și 1938 internatul teologic cu noi clădiri, în valoare de Lei 1.636.000. A readus la viață Mănăstirea săracă dela Morava, a transformat pe cea a sf. Ilie dela Isvor în mănăstire de maici a temeluit pe cea dela Mrăcunea și a înființat în 1940 schitul sf. Ilie de pe Muntele mic. A făcut peste 200 vizitațiuni canonice, a sfințit 40 biserici și a trezit conștiința românească a unor sate înstrăinate*) din Clisura Dunării, înființându-le capele și instituindu-le preoți.

Stăruind pentru „refacerea unității noastre bisericesti în Banat”,²⁶ prin mutarea sediului episcopiei Caransebeșului la Timișoara, a accelerat și împlinirea vechiului postulat bănațean: episcopia Timișorilor,²⁷ al cărei titular a și devenit la 25 Martie 1941.

* * * BCU Cluj / Central

Cei 4 episcopi, adormiți în Domnul, ai Caransebeșului și vicarul lor au fost împreună lucrători sau ucenici ai întemeietorului bisericii noastre mitropolitane de dincoaci de munți, Andrei Șaguna. Prin viața lor trudită în călugărie, dar în permanentă eflorescență creatoare, prin fapăturile lor duhovnicești, naționale, culturale, sociale și economice, încrustate în istorie, prin închinarea lor totală împlinirii idealului localismului eparhial, prin identificarea lor cu vrerile acestei brazde bănațene, ei au desăvârșit tradiția ce curge neîntrerupt din învățăturile mesianice ale învățătorului lor nemuritor și au altoit-o, timp de șapte decenii, în buciumul viei caransebeșene.

Urcând, la 24 August 1941, treptele tronului acestor slăviți vlădici Prea Sfinția Voastră, v'ați integrat în această tradiție a lor, comoară nestemată a bisericanismului nostru bănațean. Și ați mărturisit, cu îndrăznire din același tron, „coram ecclesia” crezul arhieriei Voastre: „Imi dau prea bine seama de marea răspundere ce o am înaintea marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și imi recunosc slabele mele puteri. Deaceia toată nădejdea mi-o pun în harul sfinților al lui Dumnezeu, pe care îl rog să mă întărească, ca să-mi pot împlini slujba deplin spre binele bisericii și al neamului și spre mărirea Tatălui; ca să-mi pot chema turma duhovnicească spre culmile vieții, trăite după voia lui Hristos, și să pot fi interpretul celor mai avântate aspirațiuni ale Neamului întreg... Păstorind de azi înainte, cu iu-

bire și blândețe, harnicul și istețul popor al mândrului Banat și călăuzit de duhul frăției și al bune înțelegeri, care să ne închege pe toți, turmă și păstor, într-o indestruțabilă unitate de cuget și simțiri și de rodnice fapte... chem în ajutorul meu zelul și devotamentul clerului și alipirea nestrămutată a intelectualilor mijreni...”²⁸

V'am dat, Prea Sfințite Părinte Veniamin, acest ajutor, pe care ni l-ați solicitat în cea dintâi zi a de Domnul binecuvântatei Voastre arhierii. Și v'am țesut din firele curate ale încrederii noastre și „solidaritatea vieții spirituale din jurul ierarhului”.²⁹ Solidaritate, la a cărei temelie Prea Sfinția Voastră ați așezat principala virtute teologică.³⁰ dragostea. Dragostea lui Dumnezeu, care „toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă...”³¹ și care „prin Duhul sfânt cel dăruit nouă, s'a vărsat în inimile noastre”.³² Pe această temelie, ce leagă sufletul nostru cu Dumnezeu și radiază „smerenie, blândețe, bunătate, dărnicie, dreptate, cumpătare, sârguință și înțelepciune”, v'ați zidit Prea Sfinția Voastră „misiunea” apostolică de a vă conduce poporul spre ținutele spirituale ale evangheliei...³³

„Ieșit-a Sămănătorul să samene...”³⁴ Și a sămănat grâul milosteniei în „pământul cel bun”³⁵ al Banatului. Iar el a rodit, în toate comunele noastre bisericesti, fondul milelor pentru ajutorarea orfanilor, văduvelor și invalizilor de război. Centralizate, ele formează fondul eparhial al filantropiei, ce va usca lacrimi și va vindeca răni. „Când vei secera, creștine, sămănătura ta și vei uita vre'un snop în holdă, acela — zice Domnul — al orfanului, al văduvei, al nepuținciosului și al străinului să fie, căci așa te va binecuvânta Dumnezeu în toate lucrurile tale!”³⁶

Pentru adăpostirea orfanilor și instruirea lor în gospodăria și industria casnică „păstorul cel bun care viața și-o pune pentru oile sale”³⁷ a clădit cuprinzătorul orfelinat dela mănăstirea de maici din valea Godinovei a Văsiovei. Aci, la isvorul tămăduitor din 1853 al lui Dumitru Perianu, ieromonahul Macarie Gușcă zidise, acum 40 ani, mănăstirea sf. Ilie, și ea ca și cea dela Călugăra acum refăcute. Operă caritativă de proporții, ce laudă deopotrivă și truda ierarhului și obolul turmei.

„De voești să fi desăvârșit, vinde averea ta și dă-o săracilor”, sfătuiește Iisus pe omul, care îi cere „vecinicia”.³⁸ Episcopul Veniamin își vinde agoniseala de 20 de ani dela Sibiu și înființează cu ea fondul pentru ajutorarea văduvelor preotese, a orfanilor și acopiilor de preoți și fondul cultural și de propagandă. Acest fond înlesnește editarea la 1 Ianuarie 1944 a revistei de zidire sufletească și de știință teologică „Altarul Banatului”. La prestolul ei slujesc cu „destoinicia ce Dumnezeu le-o dă”³⁹ și clericii și mireni.

28. Din cuvântarea ținută la instalarea sa din 24 Aug. 1941.

29. Idem.

30. I. Cor. 13, 13.

31. I. Cor. 13, 7.

32. Rom. 5, 5.

33. Din cuvântarea dela instalare.

34. Mat. 13, 3.

35. Mat. 13, 8.

36. Deut. 24, 19.

37. Ioan 10, 11.

38. Mat. 19, v. 16 și 21.

39. II. Cor. 3, 5.

*) Baziaș, Câmpia, Lescovița, Liubcova, Radimna, Socol, Zlatița, etc.

25. Din cuvântarea rostită la instalarea sa din 15 Aprilie 1934.

26. Foaiă diecezană Nr. 20 din 1936.

27. Mon. of. Nr. 259 din 8 Noemvrie 1939.

Iar în 1942 publică „Cartea de rugăciuni“, întocmită, în 25.000 exemplare, de arhiepiscopul stăruitor în chemarea-mesianică: „lăsați copiii și nu-i opriți pe ei, ca să vie la mine“.⁴⁰

„Fericit e preotul, care stăruie în legea lui Dumnezeu și cugetă ziua și noaptea în aceasta lege. El se aseamănă cu pomul sădit lângă țărnișii apelor, care își dă fructul său la timp iar frunzele nu-i vește-jesc. Și tot ceace face el sporește“.⁴¹

Trăind în această lege episcopul Veniamin pune baza, tot din economiile sale, și fondului pentru zidirea unei noi case a Academiei teologice și a internatului ei, ajuns azi la suma de Lei 8.778.102, plus materialul necesar de fier și tablă galvanizată.⁴² Această ctitorie cinstește cea mai veche școală superioară a Banatului, „sistemiziruita școală clericească pe limba românească“, înființată la 26 Octomvrie 1822, ale cărei catedre au fost ilustrate de Andrei Șaguna (1809—1873), Ignatie Vuia (1808—1852), Nicolae Tincu-Velea (1814—1867), Gheorghe Peșteanu (1822—1886), Mihai Velceanu (1815—1887), Iosif Tempea (1836—1927), Filaret Musta (1839—1930), Dr. Iosif Olariu (1859—1920), Dr. Gheorghe Popovici (1862—1927), Dr. Petru Barbu (1864—1941) ș. a.

„Te jur în fața lui Dumnezeu și a lui Hristos Isus: vestește cuvântul, stăruiește cu timp și fără de timp, muștră, ceartă, îndeamnă cu îndelungă răbdare și cu învățatură...“⁴³ glăsuiește însărcinarea ce apostolul Pavel o dă înainte stătătorilor bisericii.

Prea Sfințitul Veniamin o împlinește, vestind cu zel cuvântul sfânt în cele peste 100 vizitațiuni cano-nice organizate și înfrumusețate cu sfințirea a 10 bise-rici, cu 36 liturghii arhieresti și cu 4 pelerinaje la sf. mănăstiri ale eparhiei cu viață călugărească activă și sfințitoare. Stăruind cu îndelungă răbdare și cu învățatură dumnezească în 97 inspecțiuni de informare. în 6 conferințe preoțești tractuale, în 4 constături cu protopopii, în 3 cu catiheții școalelor secundare, în 10, pastorale țâșnite din suflet părintesc către suflet creștinesc, în circulare și instrucțiuni, pentru „prime-nirea vieții religioasă morale a poporului și pentru un apostolat creator al preoțimei“⁴⁴ Prea Sfinția Sa trăește în duhul prorocului Isaia: „spiritul Domnului s'a revărsat asupra mea. El m'a uns, ca să binevestesc sărăcilor, el m'a trimis ca să vindec pe cei zdrobiți cu inima, ca să propovăduiesc desrobirea și ca să predic umil ce este plăcut Domnului...“⁴⁵

Această intensă păstorire lucrătoare pe teren, asemănătoare cu cea a sf. părinți din primele veacuri, cari lăsaus teoriile în grija sinoadelor, îmbogățește salba bisericilor bănățene, între care strălucește, — acum în podoabe noi, — cea mare, cea de două veacuri (1759) a Logojului sprijinită cu danii de 5 milioane și jumătate colectate de Prea Sfinția Sa, și cea de lângă iezerul vulturilor de pe înălțimile Semicului legendar. Cele din Știnăparii bufenilor gorjeni, din Jitini, Surduc, Scăiuș și Copăcele își așteaptă desăvârșirea, iar cele de lemn din Poiana Mărului și Marila, cu fonduri adunate, piatra de temelie.

Ea înmulțește casele parohiale și bibliotecile lor, scrutate cu sete cărturarească de ostașii Crucii, mo-deștii preoți dela sate, ale căror predici nu sunt lău-date „prin presă nici auzite afară de umila lor biserică, ale căror bune opere rămân necunoscute oamenilor. Dar ale căror cuvinte și acțiuni sunt scrise cu litere de aur pe paginile neperitoare, ale cărții vieții...“⁴⁶ Ea înmulțește fondurile, fundațiunile, donațiunile și lega-tele din parohii; ea înființează fondul pentru asigurarea contra incendiului a tuturor imobilelor eparhiale și sporește averea diecezană cu Lei 150.000.000, iar cea a Consiliului eparhial cu Lei 9.000.000.—

Ea satisface îndemnul regesc dela înmânarea cărjei episcopoești: „Prea Sfinția Voastră să nu aibă odihnă până ce nu va vedea readus iarăși în tradiția românească cultul familiei trainice și numeroase“.⁴⁷ Studiul Prea Sfinției Sale: Chestiunea denatalității în Banat,⁴⁸ apărut în 1944, cu propuneri concrete, bazate pe realitățile constatate în comunele vizitate, este concludent. Ele sunt executate în Școala de Duminecă, prin asociațiile religioase reorganizate și direcționate după un program stabilit dela centru și prin pastorație individuală, controlată prin Ziarul pastoral, etichetat cu deviza: „Fii treaz, rabdă și fă-ți slujba deplin“!⁴⁹

Pentru a înlesni administrația bisericească și prin ea „intensificarea vieții religioasă morale printr'un mi-sionarism activ“ stăruie, iar adunarea eparhială din 1944 înființează patru noi protopopiate, pe cele ale Bozovicului, Teregovei, Sacului și Reciței montane.⁵⁰

Aceste realizări, cu radiațiunile lor luminoase și întremătoare de suflet ortodox, ca azilul pentru vădu-vele de preoți, internatul pentru fiii de preoți, orfeli-natul eparhial, pentru care a renunțat la taxele de sfințiri, dispenze ș. a., ca cercul de studii teologice cu biblioteca de 1000 volume, ce i le-a donat, au forti-ficat „cetatea spirituală de eri și de astăzi a graniței, episcopia Caransebeșului“⁵¹ pe care vlădica Veniamin o vrea, întocmai ca și noi, împlântată cu toate așeză-mintele ei pentru totdeauna aici și nu aiurea.

Această voință, mărturisită cu fermitate la înce-putul misiunii sale de străjer și păstrător al tradițiilor locale și al harismului creștin în adevăratul duh al Mântuitorului, o ancorează în *idea bândăjeană* cu crezul ei întărit și susținător de neam autohton al pămân-tului românesc dintre Mureș, Tisa și Dunăre.

Investit cu sufragiile unanime ale eparhiei, ierarhul Veniamin enunță cu hotărâre: „De azi încolo nu-mi mai aparțin mie, ci numai slujbei celei sfinte, la care am fost chemat... Mă voi strădui să răsplătesc încre-derea pilduitoare ce mi-ați arătat, prin muncă cinstită, plină de râvnă și numai intereselor superioare ale bisericii, punându-mi modestele mele puteri numai în serviciul binelui și progresului eparhiei...“⁵²

Și... și le-a pus.

Secerișul, pe care îl culege astăzi, după numai 4 și jumătate ani de binecuvântată arhipăstorire, este abundent în făptuiri și este însoțit de recunoștința întregii eparhii, care se vrea tot mai vie și clocoti-

40. Mat. 19, 14.

41. Ps. 1, 1-3.

42. Foaia diecezană Nr. 36 din 1944.

43. II. Tim. 4, 1-2.

44. Din cuvântarea de deschidere a adunării eparhiale din 3 Mai 1942.

45. Luca 4, 18-19.

46. Gibbons: L'Ambassadeur du Christ, p. 507.

47. Foaia diecezană Nr. 25 din 1941.

48. Altarul Banatului Nr. 5-6 din 1945 p. 152.

49. II. Tim. 4, 5.

50. Concluzul Nr. 21 din 14 Mai 1944.

51. Cuvântarea de deschidere a adunării eparhiale din 3 Mai 1942.

52. Idem.

toare de viață întru Domnul, stăpânitoare și înbitoare de suflete bănățene.

Acesta ni este episcopul, fântâna neîntinată a adevărului, portul liniștit al bisericii eparhiale împotriva tuturor intemperniilor, turnul de veghe al credinței adevărate...

Ni l-a dat casa preotească din Arpătac, jud. Trel-Scaune, a parohului Dionisie Nistor (1851—1901). Cei 8 copii ai lui, rămași orfani de tată la 1901 au fost îngrijiți și „întăriți din merindea aleasă, pe care li-o dădea biserica neamului“⁵³ de mama lor, preoteasa Elena născ. Stanciu (1861—1939). Mamă ideală și jertfitoare, care a dat neamului și bisericii pe protopopul Aurel Nistor, al Sf. Gheorghe, pe inspectorul general sanitar Dr Pompiliu Nistor, pe profesorul erou din 1915 al liceului Andrei Șaguna din Brașov Dionisie Nistor, pe Doamna Valeria protopop Ioan Rafiroiu al Oituzului, pe Dna Cornelia farmacist Mihail Pătrășcanu, pe Prea Sfinția Sa episcopul Veniamin Virgil Nistor.

Acestei mame își datorează Prea Sfinția Sa educația-i religioasă și românească, preoția-i cucernică și arhieria-i cuvioasă. Și tot ei distincțiunea-i de intelectual ardelean și părinte al poporului bănățean.

A urmat liceul la Brașov, teologia la Sibiu și București. A funcționat ca duhovnic al Seminarului Nifon, ca preot-căpitan și referent spiritual al armatei a VII-a în războiul mondial, ca șef de serviciu la rezortul cultelor din Consiliul dirigent și ca secretar consistorial și organizator al episcopiei nou înființate a Clujului. La 1 Mai 1922 a intrat în serviciul arhi-episcopiei Sibiului, tot ca secretar, mai apoi ca consilier referent. Aci a aranjat și organizat arhiva arhidiecezană dela 1848 până la 1900, a administrat fundațiunea Dr Ioan Mihu cu realități în valoare de Lei 10.000.000 aur, a înfăptuit Căminul preoților dela Băile Bazna și a organizat pelerinajul din Septembrie 1925 cu 160 pelerini, sub conducerea I. P. Sf. mitropolit Dr Nicolae Bălan, la Ierusalim.

A fost membru în comitetul central și casier general al Asociației clerului Andrei Șaguna, în Sinodul eparhial și în Congresul național bisericesc al mitropoliei, colaborator la Revista Teologică, Telegraful român, Lumina Satelor și la Revue de Transylvanie

A scris:

1. Confesionalism politic. Sibiu 1930 p. 109.
2. Să înceteze confesionalismul politic. Sibiu 1933, p. 31.
3. Bugetul cultelor pe 1931. Sibiu 1931, p. 45.
4. Biserica ortodoxă în bugetul cultelor pe 1930. Sibiu 1930, p. 26.
5. Să se facă dreptate. Sibiu 1934, p. 40.
6. Les cultes minoritaires et l'église orthodoxe romaine dans le nouveau budget de la Roumaine. București 1936 p. 36.
7. Cartea de rugăciuni, Caransebeș, 1943.
8. Acatistul și Paraclisul Prea Sfintei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu, pururea fecioarei Maria. Caransebeș, 1943.
9. Chestiunea denatalității în Banat. Caransebeș 1944, p. 25.

53. Din cuvântarea dela alegerea sa de episcop din 3 Iunie 1941.

O notă dominantă a personalității sale e marea iubire de natură și frumusețile țării. Ca excursionist a urcat munții Bucovinei, cei ai Brașovului, Făgărașului, Sibiului, Retezatul, Semicul și Muntele mic.

A cercetat mănăstirile bucovinene, basarabene, moldovene, muntene și oltene.

A călătorit în 1928 și 1930, în tovărășia Prea Sfințitului episcop Nicolae Colan, prin Austria, Elveția, Germania, Belgia, Franța, Anglia și Italia. Colecțiile bogate și variate de vederi din locurile cercetate, precum și hărțile și ghidurile ce împodobesc etajerele reședinței episcopicești, sunt mărturii grăitoare despre aceste excursii.

În eparhie nu există colț pitoresc pe care să nu-l fi cercetat. În plimbările, aproape zilnice, în Teluș și împrejurimi, a ajuns să-i cunoască frumusețile mai bine ca noi cei din loc. Natura îi este prieten și în mijlocul ei se simte bine.

Iubește florile și pomii și în grădina reședinței în fiecare dimineață se ocupă personal de îngrijirea lor. Cel ce iubește florile și frumusețile naturii, iubește și pe Creatorul lor și și pe aproapele său.

La 9 Iulie 1913 a fost hirotonit diacon celbe. La 15 Iulie 1913 presbiter și la 28 Mai 1926, hirotesit protopresbiter. La 7 Aprilie 1940 a fost ~~tun~~ întru monah la mănăstirea Caldărușani și apoi înalțat protosincol, iar la 17 Iunie 1940 hirotesit arhimandrit.

Marele colegiu electoral l-a ales, în 3 Iunie 1941 cu 91 din 140 voturi episcop al Caransebeșului. A fost hirotonit arhieriu la 8 Iunie 1941, învestit la 14 Iunie 1941 și întronizat la 24 August 1941.

Împlinind Prea Sfinția Sa părintele episcop Veniamin, la 10/22 Februarie 1946, vârsta de 60 ani, asociația Românilor ortodoxi din mitropolia Ardealului și Banatului „Frăția ortodoxă română“, secția eparhială Caransebeș,⁵⁴ și-a ținut de datorință, ca la această împlinire să-i contureze, măcar și numai sumar, personalitatea-i fecundă în realizări bisericești și viața-i laborioasă, consecventă și luminoasă de ierarh bănățean, rânduit de Dumnezeu ca al 27-lea în dipticul vlădicilor caransebeșeni.

Elogiul ce se cade a-l face unei activități cuprinzătoare, ca cea a Prea Sfinției Sale, revine posterității.

* * *

Părăsind Efesul, apostolul neamurilor încredințează episcopilor bisericii sale de aci următoarea deviză: „... Mai fericit este cel ce dă, decât cel ce ia...“⁵⁵

Urmând acest îndemn al Mântuitorului, F. O. R.-ul înscrie în istorie ziua de astăzi, ziua episcopului nostru, prin înființarea Fondului catedralei episcopicești a Caransebeșului.

Apreciind această creștinească inițiativă, Ministerul de finanțe pune însuși temelie acestui fond, proiectat dar nerealizat de vlădicii înaintași, trimițându-ne, azi, următoarea adresă:

Dlui „Dr Cornel Corneanu, Caransebeș. Felicitându-vă din toată inima pentru frumoasa inițiativă ce ați luat pentru clădirea catedralei ortodoxe din Caransebeș, am bucuria să vă comunic aprobarea

54. În ședința plenară a Consiliului său din 1 Februarie 1946 a hotărât sărbătorirea P. Sf. episcop Veniamin în cadrul programului publicat.

55. Fapt. 20, 35.

unei subvenții de lei 5.000.000 din partea Ministerului de finanțe, rămânând ca odată cu alcătuirea nouă a bugetului să avizăm la o nouă subvenție în acest scop. Al DV. devotat: Alex. Alexandrinu m. p. ministru subsecretar de stat“.

Exprimăm onor. Minister al finanțelor și titularului său mulțumirile F. O. R-ului pentru această danie. Ea și cea a credincioșilor Cornelia și Mihail Pătrășcanu de 2 jug. teren arabil, ne încurajează, ca să împlinim gândul celor care s'au străduit să întărească ortodoxia caransebeșană.

Și... îl vom împlini.

În după masa Duminicii, în care Hristos a înviat, doi ucenici ai săi, Cleopa și, probabil, evanghelistul Luca, coborau îndurerăți drumul dela Ierusalim la Emaus.⁵⁶ Erau stingheri și părăsiți, căci le murise învățătorul, Isus Nazarineanul. Mergeau singuri pe același drum și totuși li-se părea că nu sunt singuri. Cineva mergea alături de ei...

Acest cineva, Hristos Mântuitorul, a fost statornic alături și de Prea Sfinția Voastră. I-ați bineplăcut și El v'a dăruit strălucita ascensiune în ierarhia bisericicii sale.

Dar... „ziua se apleacă“, cum e și firesc, spre... amurg. Zorile ei, copilăria, tinerețea, viața noastră se distanțează mereu...

Doamne, rămâi cu noi și cu dânsul, stăpânul și arhiereul nostru și îl păzește pe el întru mulți ani!

Prea Sf. Sa răspunde prin cuvântarea pe care o vom publica în numărul viitor.

Ședința și serbările se termină prin glasul corului Căminului cultural dirijat de dl Prof. D. Cusma.

Dragostea față de Prea Sf. Sa Păr. nostru Episcop Veniamin și față de Biserica noastră au dovedit-o din plin numărul neobișnuit de mare al prezențelor și elanul festivităților.

Iar concluzia este că poporul bănățean e încă bun creștin și iubitor de Biserica sa strămoșească, cu toate așezămintele ei.

I. Câmpianu

Telegrame și scrisori de felicitare

Primate de P. Sf. Sa Episcopul Veniamin

Din cei 60 ani ai vârstei, pre cari îi iubim azi, cei patru ultimi, închinăți arhipăstoririi bănățenilor, dânsii în schimb grăbesc întru: a preamări Sionul Domnului, întru a-și etala marea lor bucurie și mândrie.

Nu ne-ați cunoscut, când cu dor dorind Vă am putut noi opta la tronul nostru orfan?! Dară noi la rândul nostru, am știut prea bine, că, „Homo Novus“, nu semnifică în clasicism absolut și incluziv: om nou

numai și neexperimentat, ci deodată și un subiect select, bărbat apostolesc, dinamic.

Dreptce, apoi noi în schimb, la apusul primului lustru de guvernare, rodnică și de bun augur, ne complacem a ne întrece unii pe alții și toți pre unul: Cler și popor, „fruntași frătuși“ și boeri din protimpennadă, de a întona veseli „Te Deumuri“ de mulțumire și fericire.

Domnul și Dumnezeuul moșilor și strămoșilor noștri, să Vă „cuște“: întru îndelungate zile neînbatrănit, ca odinioară pe: Mathusalem; în forțele lui Samson, în belșugul și strălucirea lui Samson cu afabilitatea lui Coriolan Brediceanu, idolul făloșilor Lugojeni, ci să nu Vă lipsască, nici vaza și prudența lui Șaguna, nici răbdarea dreptului Iov, făcând tuturora toate, ca să dobândiți și mântuiți pre toți!

„Toate-s vechi și nouă toate“, spune poetul nostru filosofic! La fel cânta pe vremi și filosoful bisericesc!

Cu una din stihuirea lui, termin modesta-mi prezentă alocuție: (Fer. Augustin, Meditationes).

„Numquam novus,
Numquam vetus,
Semper agens,
Semper quietus.
Te decet laus,
Te decet honor,
Te decet hymnus“.

Să Vețuiți pururea nou și pururea vechi, în: „pace întreg, sănătos, întru zile îndelungate, drept adevărind cuvântul“ ortodoxiei în sufletul nou al României.

Să Vi se tot mereu înoiască tinerețele, ca la legendarii vulturi din codrii Semnicului graniței noastre istorice; ca în duh și după slovă să pliniți cele puse în perspectivă; când cu prilejul actului faust, de providențială alegere, a-Ți dat vot solemn; prin aripatele cuvinte, de Duhul Sfânt sugerate, — care V'a ales știind bine, că așa arhiereu ni se cade a avea nouă „...mă voi simți dator de a nu-mi mai aparține mie întru nimic, ci a mă devota cu totul slujbei sfinte, la care am fost ales și chemat“.

Ești și rămâi Veniaminul episcopatului românesc și al bănățenilor dreptmăritori creștini, de viață vechi creștini.

Exorez binecuvântarea arhierească și sexaghenară obedient serv.

Dr. Ștefan Pop
protop. onorific octoghenar

Cu ocazia împlinirii vârstei de 60 ani Vă urez multă sănătate și vigoare îndelungată cu păstorire rodnică.

Dr. C. Băran, f. ministru
dir. gen. Banca Timișorilor

Mulțumindu-Vă pentru invitația la festivitățile aniversării celor 60 ani a Prea Sfinției Voastre, Vă rugăm să ne scuzați că nu putem participa fiind reținuți de urgente îndatoriri de ordin activ în județ. În acest prilej Vă urăm viață lungă și fericită

Prefectul de Caraș Vasile Ionescu
Oravița

Cu prilejul fericitei aniversări a 60 ani de viață și trudă neîntreruptă întru împlinirea voii Domnului filii duhovnicești din orașul Oravița urează Prea lubitului și Venerabilului lor Arhiepiscop viață îndelungată și deplină sănătate.

Primarul Orașului Oravița
Avocat C i n c a

Cu prilejul aniversării vârstei de 60 ani membrii Astei centrale Vă felicită și Vă doresc viață lungă și fericită spre binele eparhiei ce păstoriți.

Vicepreședintele Astei
Silviu Teposu
Sibiu

Cu cele mai respectuoase sentimente de dragoste și prietenie Vă urez ani mulți, sănătate și cea mai frumoasă viață.

I. Ștefănescu
prof. univ. București

Omagiu blândului păstor, care cu modestie, bunătațe, muncă fără preget a adus credincioșilor pace, evlavie, organizând stăruitor în suflet un nou suflu de spiritualitate ortodoxă.

Dr. Ienciu Moise,
insp. gen. i. p. București

Rog primiți omagiile și urările Asociației clerului întru mulți ani.

Ic. St. Dr. Gh. Ciuhandu
preș. Asociației clerului A. Șaguna din
Mitropolia Ardealului Arad

Preoțimea eparhiei Timișoarei organizată în Asociația clerului Andrei Șaguna, din prilejul împlinirii a șaiszeci ani Vă roagă să primiți cele mai curate sentimente omagiale și Vă urează: întru mulți ani Stăpâne!

Preot Melentie Șora
Președ. secției, Timișoara

INFORMAȚII

Duminica Ortodoxiei. Caransebeș. Sf. Liturghie a fost celebrată de către Prea Sf. Sa Păr. nostru Episcop Veniamin încojurat de un impunător sobor. Predica zilei a ținut-o Prea Sf. Sa, evidențiind sublimitatea și vitalitatea Ortodoxiei.

Apoi sub patronajul P. S. Sale Păr. Ep. Veniamin societățile religioase ale școlilor secundare din loc, Liceul „Traian Doda”, Liceul de Fete și Școala Normală au sărbătorit cu deosebită grijă și simțire și anul acesta tradiționala prăznuire a Duminicii Ortodoxiei, la care a luat parte Prea Sfinția Sa, toți elevii școalelor și o numeroasă asistență.

Un program select s'a desfășurat în fața publicului creștin. El a fost alcătuit din conferința Păr. Prof. Dir. A. Stufariu, încadrată în mai multe recitări și coruri ale elevilor și elevelor dirijate de Dnii prof. D. Cusma și E. Rădescu.

În cadrul serbării s'a făcut premierea celor mai bune lucrări a elevilor și elevelor din concursul obișnuit al acestei zile, distribuindu-se cărți, bani, iconițe și cruciulițe donate de Episcopie și P. Sf. Sa.

Rezultatul premierilor este următorul:

Liceul „Tr. Doda”: I. P. Drăguț, cl. VII; II. A. Buțiu, cl. VIII; dintre fete M. Muțiu, cl. VIII. Mențiuni: C. Juberian, cl. VIII și A. Silistranu, cl. VII. Pentru purtare: V. Cârpanu, cl. VII.

Liceul de Fete: E. Țăru, cl. IV pentru purtare.

Școala Normală: I. D. Avramescu, cl. VIII și A. Gruiescu, cl. VII; Mențiuni: Socaciu, cl. VIII și C. Drulă, cl. VII. Pentru purtare: V. Băltăleanu, cl. VII.

Cele mai bune lucrări și cari s'au cetit au fost ale elevului P. Drăguț, cl. VII și a elevei M. Muțiu, cl. VIII, ambii dela Liceul „Traian Doda”.

Măidan. Aici serbarea Ortodoxiei s'a făcut cu osteneala Păr. G. Milovan și a Corpului Didactic, Biserica și Școala lucrând împreună.

Conferința a fost ținută de Dl Inv. dir. I. D. Chirtoc încadrată în frumoase coruri executate de copii și Reuniunea de cântări din loc. Au mai fost numeroase declamări și interpretată piesa religioasă „Pocăitul” de I. Constantinescu. La sfârșit s'au împărțit cărți.

La reușita serbării se menționează ajutorul în special al Dlui Inv. I. D. Chirtoc și al Dnei Inv. M. Bacila.

Jdioara Și aici Biserica, prin harnicii ei preoți și Școala prin credincioșii ei învățători au închinat zilei și au prezentat publicului un bogat și simțit program.

Conferința a ținut-o Păr. D. Blidariu.

Mistune. Cu binecuvântarea Prea Sf. Sale Păr. Ep. Veniamin, Corul bis. de copii condus și dirijat de neobositul Prof. D. Cusma a coborât în ziua de 17 Martie a. c. în comuna Brebul.

Sf. Liturghie s'a săvârșit cu biserica plină de următorul sobor: I. Câmpianu, revizor eparhial — Caransebeș, S. Grigore și S. Radomschi, preoți în Brebul.

Predica a rostit-o Pr. I. Câmpianu, iar răspunsurile liturgice le-a dat Corul bis. de copii, dirijat de Dl Prof. D. Cusma.

În după masa zilei, cu sala neîncăpătoare s'a ținut serbarea cu un foarte frumos, ales și dinamic-atrăgător program, având prima parte religioasă și a doua lumească.

Programul compus din coruri, declamări, tablouri, fragmente din opereta „La Seceris” de Brediceanu, și înscenări, a fost deschis de Dl Prof. D. Cusma, făcând prezentarea. Pr. I. Câmpianu, rev. eparhial a ținut o meditație religioasă. Iar cuvântul de încheiere l-a rostit Păr. I. Radomschi de acolo.

Menționăm pentru reușita morală a serbării osteneala Păr. și Dnei Radomschi și I. Grigore precum și binevoitorul concurs al întregului Corpului didactic și în special al Dnei Lazăr, A. Franț și S. Vuc precum și al Dlui Notar.

Bunăvoința și ospitalitatea brebenilor vor purta-o tinerele vârstare ale Neamului încă mulți ani prin lume.

Din partea școalelor secundare din Caransebeș au însoțit elevele și elevii: Dna Prof. E. Neamțu, Drele Prof. D. Jumanca, S. Ionescu, V. Ropceanu și Dl secr. E. Dumitrescu.

Preoți adormiți în Domnul. Alexie Olariu — Răchitova și Ioan Ștefanovici — Cliciova. Dumnezeu să-i ierte!

Demisie. Păr. C. Burducea, ministrul Cultelor a demisionat. Ministrul ad interim a fost numit dl M. Ralea, ministrul artelor.

Revista Teologică — Nr. 1-2 pe Ian.—Febr. 1946, cu 168 pag. cuprinde masive articole și studii semnate de Dr. Grig. T. Marcu, Pr. S. Radu, P. Sf. Sa Arh. Teodor, Dr. M. Șesan, Dr. V. Sămărtinean, Dr. C. Sârbu, Grig. N. Popescu, Dr. Sp. Căndea, Dr. T. Bodo-gae, N. Belea și alții. Apoi recenzii, cronică, note și informații din peana neobositului ei redactor Dr. Gr. T. Marcu. Abonament 12.000 Lei anual.

Mulțumiri. Doamnele Magdalena și Evelina Bibe-rea, din prilejul morții bunicului lor D. Constandache, întâmplată în Caransebeș, au dăruit suma de 500.000 Lei pentru ajutorarea studenților și elevilor săraci și printr'un act de donație s'au obligat a dona anual această sumă.

Gestul lor pilduitor grăește dela sine și nădăjduim că va afla imitatori. Le exprimăm pe această cale vii mulțumiri.

Consiliul eparhial.

Adunarea protopopească a tractului Caransebeș, ținută la 1 Febr. a. c. aduce mulțumiri Dlui ing. Pucerea, fost director al Uzinelor Ferdinand pentru concursul și ajutorul dat la zidirea casei parohiale de acolo, precum și la renovarea cu împrejmuirea în gard de fier a sf. noastre biserici din Mal.

Se mulțumește apoi Dlui primpretor Bujor Barbu din loc pentru ajutorul dat la cumpărarea casei parohiale din Goleț și Dlui notar Ion Bozdog la casa parohială din Borlova.

Cucernicii preoți din Jugoslavia sunt ru-gați a ne comunica cu urgență posibilitate dacă au primit acest număr al „Foi Diecezane”, spre a ști dacă putem trimite și celelalte numere.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 807 — 1946.

COMUNICAT

La Arad a apărut în 1945 cartea de predici „*Fertfa Laudei*” — de pr. Demian Tudor, care cuprinde 52 predici liturgice, explicând cultul divin și Sf. Liturghie. Costul unui exemplar este de 2500 Lei.

Recomandăm tuturor preoților această carte, care n'ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă.

Cei ce doresc să procure cartea să se anunțe de urgență, la Consiliul eparhial.

Consiliul eparhial

CONCURS

În baza decisului Ven. Consiliu eparhial No. 6731 B din 25 Ianuarie 1946, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru postul de paroh la parohia vacantă de cl. II din comuna *Zorlențul Mare*, tractul Lugojuului.

Beneficii:

1. Sesiune parohială în estenziune de 44 jug. cadastrale și două intravilane.
2. Birul parohial obicnuit dela 200 case, a 15 oche porumb despoiat.
3. Venitele stolare obicnuite.
4. Locuința în clădirea fostei școale confesionale.

Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preotești, a predica regulat în fiecare Duminecă și sârbătoare și a catehiza la școala primară fără altă remunerație.

Impozitele după sesiune, îngrădirea intravilanelor parohiale și îngrijirea locuinței parohiale cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, având cvalifi-cațiunea cerută pentru parohii de cl. II precum și bine-cuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, au a-și înainta cererile adresate Consiliului parohial ort. rom. din Zorlențul Mare prin Prea On. Oficiu protopresbital al tractului și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în Sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nu în ziua de alegere.

Zorlențul Mare din ședința extraordinară a Consiliului parohial ținută la 17 Februarie 1946.

Președinte,

Antoniu Atnagea

Notar,

Vucu Martin

În înțelegere cu Oficiul protopresbital.

Dr. Aurel Mihaescu
protopresbiter

„**Banca Poporală**” Institut de credit și economii ca societate pe acți în Caransebeș.

Filiale: Bozovici, Teregova și Pârvoava. Expozitură: Eșelnița. Capital social Lei 10,000,000. Rezerve Lei 1,000,000. Reg. soc. bancare 18/1984

CONVOCARE. — Domnii acționari al institutului „Banca Poporală” s. p. a. Caransebeș sunt invitați la a **XXXIX-a Adunare generală ordinară,**

care se va ține în Caransebeș la 11 Aprilie 1946, ora 11 a. m. în localul institutului. — Ordinea de zi: 1. Deschiderea și constituirea adunării generale. — 2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație. Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1945 și raportul Consiliului de Cenzori. Darea absoluturului. — 3. Distribuirea beneficiului net. — 4. Fixarea jetoanelor și a remunerației Consiliului de Cenzori pe anul 1946. — 5. Alegerea unui membru în Consiliul de Administrație cu mandat de 6 ani. — Dacă în ziua prevăzută nu va fi prezentat numărul de acțiuni cerut de statute, ședința adunării generale ordinare se amână pentru ziua de 25 Aprilie 1946, la aceeași oră și în același loc, cu aceeași ordine de zi, fără altă convocare, deliberându-se în conformitate cu prevederile legilor în vigoare.

N. B. Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați în senzul statutelor a-și depune acțiunile cu 3 zile înainte de adunarea generală în Caransebeș la filialele din Bozovici, Pârvoava, Teregova, Eșelnița ori la Institutele care sunt membre ale însoțirii „Solidaritatea”.

Consiliul de Administrație.